

Miljö- och energidepartementet

103 33 Stockholm

REMISS OM RAPPORTEN ÖVERSYN AV BEREDSKAPSZONER (SSM 2017:27)

Er beteckning: M2017/02654/Ke

SAMMANFATTNING

Länsstyrelse i Kronoberg har inga synpunkter när det kommer till Strålsäkerhetsmyndighetens (SSM) rekommendationer kring beredskapszoner och planeringsavstånd. Vi har inte heller något att tillägga rörande skyddsnivåer och de beräkningar som ligger bakom förslagen.

Framförallt har vi fokuserat på det som berörs i kapitel 7. *Konsekvenser av föreslagna beredskapszoner och planeringsavstånd*. I stort ser vi att det finns frågor kopplat till samverkan och ledning samt resurser och finansiering som kan behöva utvecklas och förtydligas.

SYNPUNKTER PÅ KAPITEL 7. KONSEKVENSER AV FÖRESLAGNA BEREDSKAPSZONER OCH PLANERINGAVSTÅND

SAMVERKAN OCH LEDNING

Det skulle vara önskvärt att rapporten tydliggör i vilken omfattning beredskapszoner och planeringsavstånd påverkar närliggande länsstyrelser. Viss grafik finns i rapporten men vi anser att det kan tydliggöras. Anledningen till detta är för att lättare avgöra hur stor påverkan det ger på andra län och undvika missförstånd i vilken yta som anses.

Det ser också väldigt olika ut i vilken omfattning olika närliggande län av planeringsavståndet. Utifrån det är det relevant att se över om det bör finnas en redan förbestämd fördelning mellan ansvar och samverkan för vissa uppgifter, i syfte att på bästa sätt ta tillvara på samhällets resurser. Det bör göras någon bedömning när den berörda ytan av planeringsavståndet inom annat län rättfärdigar egen planeringsorganisation eller om det finns tillfällen där det är mer naturligt att det är en del av berört kärnkraftslän.

Detta skulle inte ersätta det ansvar som finns idag kring kärnkraftsolyckor eller det geografiska områdesansvaret, men skulle kunna innebära att arbetet med

exempelvis plan för inomhusvistelse, hantering av jodtabletter och strålmättnings ingår i kärnkraftslänets planering.

Både lagen och förordningen om skydd mot olyckor¹ ger utrymme för att en länsstyrelse, under visat förutsättningar, ska kunna ha ansvaret för räddningstjänst och sanering i flera län, vilket borde ge en grund för samma möjligheter rörande arbetet med planering i planeringsavstånden.

Detta ska inte ses som att övriga län inte har behov av kärnkraftsplanering då en händelse alltid skulle kräva samverkan över länsgränserna. Det finns också ett fortsatt behov att alla länsstyrelser bibehåller en grundläggande förmåga och kompetens inom RN²-området.

För beredskapszonerna specificerar rapporten att det är kärnkraftslänen som fastslår beredskapszonerna utifrån avstånden, för att bland annat kunna ta hänsyn till naturliga skiljelinjer. Detta specificeras inte för planeringsavstånden - ska de vara utifrån en avståndsbedömning på exakt 100 km eller ska de berörda länen fastställa planeringsavståndet mer exakt? Ska fastställande av planeringsavståndets område också tydliggöras i förordningen?

RESURSER OCH FINANSIERING

Då SSM redovisar summan för närliggande län gemensamt är det svårt att bedöma hur denna summa är tänkt att fördelas. Är det samma resurser till alla närliggande län eller är det tänkt att ske via en fördelningsnyckel? Det berörs också väldigt övergripande kring vad kostnaderna baseras på vilket gör att det är svårt att till fullo bedöma ersättningens skälighet.

SSM har i summan för kärnkraftslänen tagit hänsyn till att nuvarande medlen inte är tillräckliga för de krav som åligger kärnkraftslänen. Om det är en bedömning som är relevant för underlaget så bör rapporten göra samma utvärdering huruvida övriga länsstyrelser förmåga att upprätthålla planering och beredskap för kärnkraftsolyckor är tillräckligt enligt förordningen om skydd mot olyckor. Vår bedömning är att det finns utmaningar, speciellt när det gäller att ha tillräckligt med RN-kompetens i organisationen. Det gäller även förvaltning av mätutrustning och strålskyddsutrustning.

Förslaget lyfter att det är ett antal kommuner, hos närliggande län, som kommer få skärpta förväntningar att delta i planering hos länsstyrelser. Det görs dock ingen bedömning av om det innebär ökande förvaltningskostnader hos berörda kommuner.

TILLGÅNG TILL STÖD RÖRANDE KÄRNKRAFTSKOMPETENS

Rapporten berör att förslaget på zoner ställer större behov av samverkan mellan olika parter och vi håller med i den bedömningen. Specialistkunskapen inom staten rörande RN finns idag framförallt hos SSM, kärnkraftslänen och de så kallade "stödlänen"³. Det skulle vara önskvärt om rapporten tydliggör om

¹ Kap 4 § 10, LSO samt kap 4 § 33, FSO

² Radiologiskt, nukleärt

³ Länsstyrelsen Skåne och Västerbotten som enligt kap 4 § 29

de länsstyrelser som påverkas av planeringsavstånden kan förvänta sig något stöd i den processen. Därtill är det intressant att veta om kostnader för det stödet är med i beräkningen i utvecklingen, och om stödlänen kan förväntas ha något större roll..

Tidigare kärnkraftsövningar har visat på att länsstyrelserna är i stort behov av den expertis som SSM besitter, och att SSM inte har möjlighet att till fullo ge ett sådant stöd till de antal aktörer som är i behov av det. Utifrån de uppgifter som kommer med planeringsavstånden så är det rimligt att anta att behovet av stöd, speciellt under händelse, inte har minskat. Därav finns frågan om de kostnader som tillkommer SSM inkluderar en ökad förmåga att möta behovet av samverkan vid en händelse. Möjligheten till samverkan vid händelse ställer även krav på bättre samverkan i ett för skede.

PÅVERKAN PÅ ÖVNING OCH BEREDSKAP

Som nämnt tidigare så är det svårt att utläsa vad som ligger bakom beräkningar på kostnader. En aspekt som vi vill belysa är huruvida de kärnkraftsövningar (KKÖ) som genomförs vartannat år kan förväntas påverkas av utökade beredskapszoner och planeringsavstånd. Framförallt är frågan om länsstyrelser som får ansvar för planeringsavstånd kan komma att bli en större part vid genomförande av KKÖ. Speciellt om kommuner inom de länen förväntas delta i övningarna, eller om närliggande län även ska genomföra egna liknande övningar.

Komplexiteten i övningarna skulle utifrån det snabbt öka i omfattning och det skulle även ställa högre krav på övningsplaneringen, under förutsättning att ambitionen är att fortsätta med övningar på samma nivå. Är kostnader och förmåga att hantera mer komplexa övningar inräknat i underlaget?

DE SOM MEDVERKAT I BESLUTET

Beslutet har fattats av landshövding Ingrid Burman med handläggare Hanna Pettersson som föredragande. Länsråd Anders Flanking har medverkat i beslutet.

SÅ HÄR HANTERAR VI DINA PERSONUPPGIFTER

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på

www.lansstyrelsen.se/dataskydd.